

Älvkarleby
kommun

Riktlinjer

biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen

Älvkarleby
kommun

Antagen av: Utbildnings- och omsorgsnämnden , 2016-12-06

Senast reviderad:

ÄKF-nummer:

Handläggare/författare: Agnetha Runberg , IFO-chef .

Riktlinjer för biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen

Riktlinjerna ska vara ett stöd för både utredning och verkställighet i vad som bedöms vara en skälig levnadsnivå i Älvkarleby kommun gällande insatser för äldre och funktionshindrade. För att säkerställa en enhetlig handläggning och likvärdig behovsbedömning har nya riktlinjer för bistånd enligt Socialtjänstlagen utarbetats. Riktlinjerna har arbetats fram utifrån gällande lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd och rättspraxis.

Rätten till bistånd

4 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL)

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av nämnden för sin försörjning och sin livsföring i övrigt.

Skälig levnadsnivå

Den enskilde ska genom bistånd tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Vad som är skälig levnadsnivå preciseras inte i lagstiftningen, men nivåerna på insatserna måste vara så att den enskildes behov av biståndet tillgodoses. En kort definition kan sägas vara lägsta godtagbara levnadsstandard för en person i den ålderskategorin. Det är inte en fråga om en nivå för att överleva men det är inte heller fråga om en genomsnittlig medborgares nivå. Den enskilde ska genom biståndet få vardagen att fungera, få känna trygghet och kunna få möjligheten att vara med och påverka sin tillvaro. Begreppet ger inte en absolut rätt till viss insats.

I riktlinjerna anges Älvkarleby kommuns ambitionsnivå. Riktlinjerna är vägledande men en individuell bedömning ska göras i varje enskilt fall. Handläggaren följer upp insatsen för att denna ska få fram ett underlag om insatsen ska fortsätta, förändras eller avslutas.

Eget ansvar

Syftet med rättighetsbestämmelser är att garantera enskilda människor det stöd som de är i behov av i de fall detta inte kan tillgodoses av dem själva eller av någon annan. Det är ett uttryck för människans eget ansvar att klara sin egen livsföring men det är också ett uttryck för att samhället i vissa fall ska träda in med stöd när den enskilde har behov av det. Socialtjänsten får aldrig ta över ansvaret från den enskilde utan arbetet ska inriktas på att den enskilde i möjligaste mån behåller ansvaret eller tar tillbaka ansvaret över sin egen situation. Insatserna ska stärka den enskildes förmåga till ett självständigt liv.

Barnperspektiv

Av 1 kap. 2 § Socialtjänstlagen (SoL) framgår det att när det gäller åtgärder som rör barn skall det särskilt beaktas vad hänsyn till barnets bästa kräver. Med barn avses varje människa under 18 år.

Om det uppstår intressekonflikt mellan barnets och de vuxnas intresse, väger barnets intresse tyngst. Inför alla beslut inom socialtjänsten ska det göras en bedömning av vad som är bäst för det barnet. Barnets bästa behöver inte alltid vara avgörande för vilket beslutet blir, men

det ska beaktas. Barnets situation bör alltid uppmärksammas när vuxna vänder sig till kommunen med en ansökan om bistånd till familjen.

Anhörigperspektiv

Av 5 kap. 10 § Socialtjänstlagen (SoL) framgår det att socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder.

Anhörigperspektiv måste beaktas av all personal såväl vid myndighetsutövning som i verkställighet.

Förvaltningsområde – Minoritetsspråk

Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Älvkarleby kommun är en av de kommuner som ingår i förvaltningsområdet för finska, vilket bland annat innebär att enskilda har rätt att använda finska vid skriftlig och muntlig kontakt. Av 18§ framgår att kommunen ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller delar av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, meänkieli respektive samiska.

Tolk

När en myndighet har kontakt med personer som inte behärskar svenska språket eller är alvarligt hörsel- eller talskadad bör myndigheten vid behov anlita tolk. Den enskilde och deras anhöriga/närstående ska enkelt kunna få information om vilket stöd och vilken hjälp som finns att tillgå. Äldre med annan etnisk bakgrund ska kunna få information på sitt eget språk, skriftlig och/eller muntlig. Information ska också finnas tillgänglig för synskadade. Genom uppsökande verksamhet kan äldre som inte har kontakt med vård- och omsorgsverksamheten få information om dess verksamheter (3 kap. 4 § SoL).

Om inte fullständig förståelse i kommunikationen kan säkerställas på annat sätt bör en auktoriserad tolk anlitas.

Gemensamt hushåll

I en familj där vuxna personer lever i hushållsgemenskap bör utgångspunkten för bedömning vara att man normalt ger varandra viss praktisk hjälp inom en familj. Däremot kan mer omfattande omvårdnadsbehov inte anses ligga inom ramen för vad man normalt bistår varandra med inom familjen. Denna bedömning gäller oavsett om det handlar om makar, partnerskap eller sammanboende eller när det finns hemmavarande tonårsbarn. Några särskilda skäl att göra avsteg från denna bedömning beaktas normalt inte.

Behov och mål

Av utredningen ska det alltid framgå vilka behov och mål som behöver tillgodoses och anpassas till just den personen som gjort ansökan. Det ska vara dokumenterat vad den enskilde vill uppnå, vad som är viktigt för personen, stödjande eller hindrande i det dagliga livet. Utifrån det ska besluten vara konkreta insatser som kompenserar det personen inte kan själv eller som inte kan tillgodoses på annat sätt. För varje ansökt insats ska det alltså utredas vad som skett i varje situation som nu gör det svårt för personen att klara sig själv.

Individens behov i centrum (IBIC)

Arbetsättet sker utifrån modellen IBIC som ger stöd för handläggare att arbeta systematiskt och behovsriktat. Stärker den enskildes delaktighet, gör det tydligare för utföraren vilket stöd individen behöver och gör det lättare att följa upp behov och mål. Modellens behovsriktade och systematiska arbetssätt utgår från dagens regelverk i aktuell lagstiftning och föreskrifter. Ett systematiskt och behovsriktat arbetssätt omfattar alla handläggare och kommer att påverka utförare som på olika sätt är verksamma inom kommunens omsorg.

Modellen ska användas för att beskriva och dokumentera personens behov i livsföringen. Den innebär också en gemensam syn på vad som är områden i livsföringen samt vad som kan vara stödjande eller hindrande faktorer i en persons livssituation. Det är ett systematiskt arbetssätt som ger förutsättningar för individuppföljning av resultat, måluppfyllelse och upplevelse av kvalitet. En strukturerad individbaserad dokumentation gör det möjligt att samla in data för att bland annat beskriva funktionstillstånd, mål, resultat och måluppfyllelse på lokal och nationell nivå.

International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF)

För att använda modellen behövs också kunskap om Klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa – ICF. ICF bygger på en biopsykosocial modell, det vill säga den sociala och den medicinska modellen kompletterar varandra för att förklara kroppens fungerande, delaktighet i livssituationen och en persons utförande av aktiviteter.

ICF ger förutsättningar att beskriva en persons behov av stöd i livsföringen på ett enhetligt, entydigt och jämförbart sätt. Arbetsättet och ett nationellt fackspråk bidrar till en rättssäker och likvärdig handläggning för den enskilde. Det förser också utförarna med underlag till planering av genomförandet. ICF är också en klassifikation med koder. ICF-kategorierna möjliggör att beskriva en individs funktionstillstånd och hälsa med ett nationellt fackspråk. Riktlinjerna är skrivna utifrån ICF:s klassifikationer och livsområden.

Behov Av Stöd (BAS)

Ett hjälpmedel för att kunna arbeta utifrån IBIC och ICF och som ska användas om det är möjligt är BAS. BAS är ett bedömningsinstrument som innefattar ett datastöd.

Av utredning och genomförandeplan ska det framgå vilka moment den enskilde själv kan och ska göra själv samt om hjälpen ska utföras praktiskt eller genom guidning.

Ordinärt eller särskilt boende

Nämndens intentioner är att möjliggöra för människor att bo kvar i ordinärt boende så länge den enskilde känner sig trygg med det stöd och hjälp man får.

I de fall den enskilde har ett omfattande omvårdnads- och tillsynsbehov bör särskilt boende övervägas, liksom när omfattningen på insatserna motsvarar resurserna för heldygnsomsorg, ca 110- 120 timmar/månad. Då ska den enskilde få fördjupad information om möjligheten att ansöka om särskilt boende.

Behov av förändrad insats

Handläggare ska bedöma insatsens längd. Beslut om insatser ska tidsbegränsas, max två år. Om handläggare bedömer att det finns förändringspotential, fatta kortare tidsbeslut och göra kontinuerlig uppföljningar.

Utföraren av insatser SKA ALLTID OMGÅENDE informera handläggare om behovet av insats förändras. Enhetschefen kan inte bevilja annat än akuta insatser. Som akuta insatser räknas t.ex. om en person inte har mat hemma, behöver tillsyn p.g.a. akut förvirring/sjukdom, inte får av eller på sig kläder. Det är inte akuta behov att t.ex. få städning, regelbunden tvätt, regelbunden dusch, ledsagning vid annat än det som framgår i riktlinjerna.

Trygg hemgång/hem team

Huvudregel är att den enskilde ska hem. Vårdplanering ska ske i största möjliga mån i hemmet tillsammans med hemtjänstens team, arbetsterapeut och ev. sjukgymnast. Handläggare gör en tillfällig, öppen beställning under max 14 dagar, därefter tar handläggaren beslut.

Kommentar: (Idag endast stängda beställningar då det i dag inte går att hantera öppna i systemet.)

Korttidsvistelse

Beslut om korttidsvistelse ska alltid vara tidsbegränsade och åtföljas av ett tydligt uppdrag till vårdgivaren om syftet med vistelsen. Målet med korttidsboende ska vara inriktad på vad den enskilde behöver för att kunna komma vara hemma. Korttidsvistelse beviljas efter behov, men sällan längre än tvåveckorsperioder för att en snabb uppföljning och omprövning ska kunna ske. Efter prövning kan ytterligare två veckor beviljas. Därefter ska beslut fattas om den enskilde ska återgå till den egna bostaden eller till särskilt boende. Det ska alltid finnas en tydlig plan, syfte med vistelsen. För att beviljas korttidsvistelse måste någon eller några av kriterierna vara uppfyllda:

- Behov av utredning för att bedöma personens individuella behov
- Behov av tillsyn och/eller omsorg över dygnets alla timmar under en begränsad period
- Har anhöriga som är i behov av avlastning
- Omvårdnad i livets slutskede
- Bostadsanpassning under en begränsad tid

Växelvård

Växelvård kan beviljas den enskilde som bor i ordinärt boende och får omfattande insatser av närstående. När den närstående utövar tillsyn dygnet runt eller där natton är störd. Växelvård beviljas om den närstående har behov av en regelbunden avlastning för vila och återhämtning. Växelvård beviljas utifrån behov med visst antal dygn per månad, max 14 dagar/månad.

Tillfällig vistelse i kommunen

Sökande som vistas tillfälligt i Älvkarleby kommun kan beviljas insatser med hänvisning till vistelsebegreppet enligt 2 kap. 2 § Socialtjänstlagen. Detta innebär att de som vistas

tillfälligt har rätt till bistånd enligt kommunernas riktlinjer. Om den behövande är bosatt i en annan kommun, dvs. det finns en hemkommun, påverkar det omfattningen av bistånd som vistelsekommunen är skyldig att ge. En högst tillfällig vistelse i en kommun bör därför inte leda till att denna kommun ska gå in med mer omfattande och långvariga insatser. Om det finns behov av sådana insatser bör hemkommunen ta över ärendet. Sökande som vistas tillfälligt i Älvkarleby kommun beviljas inte särskilt boende, korttidsboende eller dagverksamhet, däremot kan hemtjänstinsatser som hjälp med personlig omvårdnad, hjälp med måltider och viss hjälp med städ och tvätt beviljas.

Det är bosättningskommunen som har ansvar för stöd- och insatser oavsett om den enskilde vistas i bosättningskommunen eller tillfälligt i en annan kommun. Vistelsekommunen är skyldig att på begäran bistå bosättningskommunen. Bosättningskommunen skickar grundutredning till vistelsekommunen. Vistelsekommunen är behjälplig vid förnyad utredning under vistelsen vid förfrågan av bosättningskommunen. För Samordnad Vård Planering, SVPL, har mantalsskrivnings kommun ansvar.

Det som generellt gäller för utländska medborgare är att: Av vistelsebegreppet följer att utländska medborgare med permanent uppehållstillstånd ska behandlas som svenska medborgare vad gäller insatser enligt 4 kap. § 1 SoL. Vistelsebegreppet innebär att utländska medborgare som vistas här tillfälligt, det vill säga turister eller besökande och utan avsikt att arbeta här, vid en akut situation har rätt till nödvändiga insatser tills personen ifråga kan resa hem till hemlandet. Insatser kan utifrån vistelsebegreppet inte ansökas om i förväg. Ansökan kan göras först när personen befinner sig i Sverige.

Handläggningstid

Ansökan kan ske skriftligt eller muntligt till enheten. En första preliminär bedömning av en inkommen ansökan eller anmälan om behov av brådskande natur ska göras samma dag.

Enhetens handläggningstid varierar beroende på vilka insatser som ansökts:

Särskilt boende- 3 veckor upptill 2 månader

Hemtjänst- 5 arbetsdagar

Handläggningstiden kan bli längre när ansökan om bistånd inkommer från personer mantalsskriven i annan kommun.

Lärande och att tillämpa kunskap

Området beskrivs i International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) som lärande, tillämpning av kunskap som är inlärd, tänkande, problemlösning och beslutsfattande.

- Området handlar främst om problemlösning och beslutsfattande. Det kan t ex vara att se till att något som gått sönder blir lagat eller att slänga matvaror som blivit dåliga. Kan också vara att personen har svårt att minnas och behöver hjälp att fylla i det han eller hon har glömt t ex vilken dag det är och vad som ska hända den dagen.

Insats	Insatsen ges vid
Problemlösning och beslut i vardagen	Används om personen behöver hjälp med vardagliga enkla problemlösningar och beslutsfattande men sedan kan utföra uppgiften själv. T ex behöver det städas?

Allmänna uppgifter och krav

Området beskrivs i ICF som förmågan att genomföra enklare eller fler uppgifter, organisera arbetsgång och hantera stress.

- Området handlar främst om att kunna planera, hantera och fullfölja vad den dagliga livsföringen kräver. Det kan t ex vara att äta regelbundet, följa en medicinsk ordination, passa en avtalad tid, behöver hjälp att påbörja aktiviteter, informeras om vad klockan är eller informeras om det är morgonen eller kväll.

Insats	Insatsen ges vid
Påminnelse	Ges till personer som behöver hjälp att påminnas om vardagliga saker såsom rengöra hörapparaten eller göra sådant personen klarar själv men lätt glömmer.
Struktur	Används om personen behöver hjälp att strukturera sin dag genom t ex schema eller planera dagen eller veckan.
Starta och sluta aktivitet	Ges till personer som behöver påminnelse och hjälp att påbörja det den kan göra själv, eller avsluta en aktivitet. Ex. sällskap vi måltid.
Personligt utformat stöd	Används när någon behöver mötas upp hemma eller vid aktivitet. T.ex. när man kommer hem från daglig verksamhet, sjukhusbesök, i affären eller under socialaktivitet. Någon behöver finnas där för att låsa upp dörren, guida, stötta eller praktiskt hjälpa till så att denne kan utföra det den ska göra.

Kommunikation

Området beskrivs i ICF som kommunikation genom tecken, språk och symboler. Det innefattar att ta emot och förmedla budskap, att föra samtal och att använda olika kommunikationsmetoder.

- Området handlar främst om att kunna göra sig förstådd eller ta emot information. Det kan t ex vara att kunna höra och förstå tal, se och förstå text, kunna göra sig förstådd på svenska och att använda telefon, larm eller dator. Personen kanske förstår men kan inte uttrycka sig i ord och måste ha hjälp av bilder eller annat.

Ringa och kommunicera	Beviljas till den som själv inte kan ringa enklare samtal för t ex att beställa en tid hos läkare, tandläkare, boka färdtjänst, använda kommunikationshjälpmedel eller annat.
Läsa	Beviljas till den som själv inte kan läsa sin post.

Förflyttning

Området beskrivs i ICF som förmågan att kunna ändra kroppsställning, förflytta sig från en plats till en annan, att bära, flytta eller hantera föremål, att gå, springa eller klättra och använda olika former av transportmedel.

- Området handlar här främst om att kunna röra sig. Det kan t ex vara att resa sig ur en stol eller säng, plocka upp något de tappat, ta sig mellan olika våningar, ut på balkongen eller fram längs gatorna i grannskapet.

Förflyttning	Avser hjälp med förflyttningar i bostaden som t ex i och ur säng, till och från säng, mellan rum i bostaden samt till och från matsal.
Ledsagning för förflyttning mellan två punkter	Beviljas när det av utredningen framgår att personen t ex själv kan handla, men behöver hjälp till och från affären, komma till fotvård, frisör eller tandläkare. I beslutet ska det framgå hur många timmar man har beviljats ledsagning.

Personlig vård

Området beskrivs i ICF som egen personlig vård, att tvätta och torka sig, ta hand om sin kropp och kroppsdelar, klä sig, äta och dricka samt sköta sin hälsa.

- Området handlar här om att t ex kunna tvätta sig, klippa naglarna, kamma håret, borsta tänderna, att äta varierat eller följa hälsoråd.

Toalettbesök	Avser toalettbesök såväl som inkontinenshjälpmedel och kateter/stomi hjälp.
Egenvård	Används om den enskilde behöver hjälp med t ex ögondroppar, insulin, medicinutdelning, byte av stomipåse. Är det oklart om personen själv förstår sin medicinering ska det först styrkas från sjukvården om det är egenvård eller inte.
Daglig hygien	Om den enskilde behöver hjälp med sin dagliga hygien på morgonen och/eller på kvällen. Innehåller och avser allt eller delar av daglig kroppsrengöring, smörjning, munvård, rakning, hjälp med hörapparat, hårborstning/ uppsättning och nagelvård.
Hjälp med kläder	Om den enskilde behöver hjälp med allt eller delar kring sin klädsel. Kan avse både morgon, kväll samt ytterkläder och skor.
Hjälp vid matning	Avser matning/sondmatning.
Dusch	Används om den enskilde behöver hjälp vid dusch helt, delvis eller med tillsyn. I normalfallet beviljas dusch 1-2 gång per vecka. Vid särskilda behov t ex medicinska, vid kraftiga svettningar mm kan det utföras fler gånger.
Funktionsuppehållande träning	Används om en person behöver hjälp med träning i vardagliga situationer, så som t ex vid förflyttning, matlagning och hygien. Om hjälpen följs upp och dokumenteras av hälso- och sjukvårds (HSL) personal kan inte bistånd ges. Insatsen kan dock utföras av omvårdnadspersonalen men då på delegation/ordination av HSL-personal (sjukgymnast, arbetsterapeut och sjuksköterska). Vid biståndsbeslut ska det framgå av utredning och genomförandeplan vilka moment den enskilde själv kan och ska göra själv samt om hjälpen ska utföras praktiskt eller genom guidning.

Hemliv

Områdets beskrivs i ICF som husliga och dagliga sysslor och uppgifter. Det innefattar att skaffa bostad, mat, kläder, och andra förnödenheter, hålla rent, reparera och ta hand om personliga och andra hushållsföremål samt att hjälpa andra.

- Området handlar främst om att kunna laga mat, handla, utföra annat hushållsarbete och uträtta ärenden. Det kan t ex vara att laga och servera mat, samla ihop och kasta sopor, laga kläder, underhålla hjälpmedel, ta hand om växter och djur. Stämma av med kyl och frys att personen inte missat något på sin handlingslista.

<p>Städ</p> <p>Underhållsstäd</p> <p>Rengöring av hjälpmedel</p>	<p>Städ beviljas för att upprätthålla en rimlig boendemiljö. I städhjälp ingår damning, dammsugning av golv och mattor, skakning av mindre mattor, golvtorkning och rengöring av handfat och toalett. De delar man klarar själv gör varje brukare själv. Normalt beviljas städ av 2 r o k och en toalett var fjärde vecka.</p> <p>Om man t ex klarar att göra allt utom golvtorkning så beviljas med just golvtorkning var fjärde vecka.</p> <p>Om utredningen visar att det finns skäl till städ oftare kan man beviljas det, t ex vid allergi, underhållsstäd. Det som ingår i underhållsstäd är översyn diskbänk, spis, dammsugning vid köksbord, hall rengöring av toalett samt hjälpmedel. Personen håller själv med fungerande dammsugare, golvmopp med långt skaft, trasor och rengöringsmedel.</p> <p>Om det åligger personen att själv rengöra sina hjälpmedel och inte kan göra det själv så kan hjälp för det beviljas, i normalfallet i samband med städ. Om utredningen visar att det finns skäl till rengöring oftare kan en annan bedömning göras.</p> <p>Storstädning, skåp, förråd, vindsstädning, rengöring av avlopp, beviljas inte som bistånd.</p>
<p>Fönsterputs</p>	<p>Fönsterputs beviljas 1 gång per år under perioden 15 april – 15 oktober om den enskilde inte kan göra detta själv och det inte kan tillgodoses på annat sätt. Fönsterputs är något som normalt räknas till normal skötsel av ett hem. (Hänvisning: Högsta förvaltningsdomstolen 2007-6371.) Fönsterputs kan beviljas av 2 r o k.</p> <p>Det finns dock inget som säger att det är just kommunens personal som ska utföra insatsen.</p>
<p>Inköp</p>	<p>Inköp av dagligvaror från livsmedelsbutik. Finns hemsändningsservice hänvisas den enskilde i första hand till det. Om den enskilde bor i ett område där hemsändningsservice inte finns och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt utför hemtjänstens personal inköp. Inköp av dagligvaror beviljas 1 ggr per vecka (vardagar).</p> <p>Övriga inköp av t.ex. kläder, skor eller andra sällanköpsvaror beviljas tillfälligtvis. Vid behov av följeslagare för ”sällanköp” hänvisas den enskilde att ansöka om sådan insats.</p> <p>Enstaka inköp för att vara socialt aktiv hänvisas till ansökan om</p>

	följeslagare.
Måltidshjälp	Kommunen tillhandahåller ingen matdistribution. Den som med anledning av funktionsnedsättning inte har förmågan att tillaga mat kan erbjudas hjälp med iordningställande av frukost, iordningställande av enklare måltid (ca 10 min), värmning av färdiglagad mat.
Andra vardagssysslor	Används om personen behöver beslutsfattande i hushållsgöromål som att se till att något blir lagat eller rensa upp bland gammal mat. Det kan också handla om att vattna blommor, gå ut med sopor, ta in posten, bädda sängen osv.
Ved och pellets	Beviljas om den enskilde inte kan bära in ved och pellets själv, eller elda själv och det inte kan tillgodoses på annat sätt. Vedeldning och inbärning av ved som enda värmekälla beviljas endast om det är utrett av den enskilde att värmesystemet inte kan bytas ut eller kompletteras med annat.
Skötsel av husdjur	Att ha husdjur anses inte normalt vara nödvändigt för att den enskilde ska vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå enligt SoL. Tidsbegränsade bistånd kan beviljas i situationer där den enskilde tillfälligt inte har möjlighet, med anledning av tillfällig funktionsnedsättning, att ta hand om sina husdjur. Här inräknas t ex matning av katt eller att rasta hunden, inte motionera . Vid sjukhusvistelse hänvisas anhöriga eller närstående att arrangera på annat sätt för husdjursomsorgen.
Tvätt/ren bäddning	Den som inte längre kan klara att sköta sin tvätt eller bädda rent i sängen kan få bistånd med det eller delar av dessa uppgifter, 1 - 2 ggr per månad. Det kan innefatta allt från att enbart sätta på tvättmaskinen, bära tvätt till tvättstugan eller få hjälp med allt. I insatsen ingår även att vika ihop tvätt och lägga in i skåpen om man inte klarar det själv. Hjälp med tvätt kan endast fås om personen själv har tvättmaskin eller att sådan finns tillgänglig i fastighetens tillhörande tvättstuga. Tvätt kan alltså inte beviljas för att köras till annan anläggning. Strykning och mangling av lakan ingår inte.
Omsorgstvätt	Omsorgstvätt beviljas den som med anledning av hälsa, t.ex. vid inkontinensproblematik, har behov av att få sina kläder och/eller sängkläder tvättade oftare. Riktmärke 1 – 2 ggr per vecka.

Mellanmänskliga interaktioner och relationer

Området beskrivs i ICF som handlingar och uppgifter som behövs för samspel med människor på ett i sammanhanget lämpligt sätt.

- Området handlar här främst om att kunna ha kontakter med andra personer i privata eller formella sammanhang. Det kan t ex vara kontakter med familj/släktingar, vänner/grannar eller myndigheter/organisationer som Försäkringskassa, vårdcentral, frisör eller fotvård. Personen kan vara isolerad, kommer inte ut på de aktiviteter denne vill.

Social aktivitet/samvaro	Om personen är i behov av sociala aktiviteter för att upprätthålla eller förebygga att andra funktioner minskar i funktion, kan man beviljas denna insats. Den kan innehålla t ex läsning av tidning, samtal eller komma utanför sin bostad.
Kontaktperson	Kontaktperson beviljas enbart för att undvika eller för att bryta ett mönster där den enskilde isolerar eller avskärmar sig från andra och omvärlden. En plan för hur biståndet successivt kan avvecklas bör upprättas i ärenden där biståndet i form av kontaktperson varit långvarigt. Beviljas i normalfallet med ett tillfälle per vecka. I bedömningen ska ev. sociala kontakter i samband med redan beviljade insatser såsom dagverksamhet, hemtjänst/boendestöd, kontakt med anhöriga, grannar eller frivilligorganisationer vägas in.
Dagverksamhet	Beviljas till personer med demens diagnos eller är under demensutredning eller andra individuella behov av samvaro. Aktiviteterna är anpassade utifrån varje persons funktionsnivå. Det ingår inga transporter till och från verksamheten, man måste själv ta sig dit t ex via buss eller färdtjänst.

Viktiga livsområden

Området beskrivs i ICF som förmågan att engagera sig i och utföra sådana handlingar som krävs vid utbildning, arbete, anställning och ekonomiska transaktioner.

- Området handlar här främst om ekonomiska transaktioner. Det kan t ex vara att kunna betala sina räkningar eller hantera pengar vid inköp.

God man/förvaltare	Förordnas av Tingsrätten. Ansökan görs av personen själv eller anhöriga. Handläggare och enhetschef ska anmäla behov av god man/förvaltare om de ser det. Förutsättningar för att få god man är: sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande som leder till att personen inte kan bevaka sin rätt, förvalta sin egendom, sörja för sin person eller en kombination av detta. För förvaltare gäller samma sak plus ytterligare förutsättningar som benägenhet att göra vansinnesaffärer, bli utnyttjad, svårt att sköta/behålla eget boende och det inte är tillräckligt med god man.
Stöd med	Beviljas om personen behöver stöd att fylla i sina räkningar och posta

räkningar	dem. Är personen inte själv medveten om sin ekonomi eller inte själv kan beskriva vad som ska fyllas i eller har förmåga att skriva under ska behov av god man/ förvaltare anmälas av handläggare eller enhetschef.
-----------	---

Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

Området beskrivs i ICF som de handlingar som krävs för att engagera sig i organiserat socialt liv utanför familjen.

- Området handlar här t ex om att delta i föreningsliv, utföra ett intresse, besöka kyrkan, (synagogan, moskén) eller gravplats eller att kunna rösta vid allmänna val.

Ledsagning för engagemang i organiserat socialt liv	Beviljas när det av utredningen framgår att personen är engagerad i föreningsliv, vill besöka kyrka/gravplats, kunna rösta vid allmänna val men behöver stöd för att ta sig mellan bostad och aktivitet.
Följeslagare	Om behov av hjälp under besök, exempelvis i affär, inköp av sällanvaror eller för att upprätthålla rörlighet i form av promenader i närområdet max två ggr/vecka. Vid medicinska behov av promenader ska läkarutlåtande eller liknade intyg inhämtas för att styrka behovet.

Känsla av trygghet

Området beskrivs i ICF som andra specifika emotionella funktioner som avser psykiska funktioner som utifrån situation leder till känsla/upplevelse av trygghet.

- Området handlar här t ex om att sorgsenhet, lycka, rädsla, ilska, spänning, ångest, sorg och glädje

Avlösning i vårdsysslan	För den som har fler insatser beviljade och personen behöver någon hos sig när den anhörige ska utträta ärende eller delta i någon aktivitet. Kan beviljas på vardagar. Ofta kan avlösningen behöva kompletteras med andra insatser.
Trygghetslarm	Syftet med trygghetslarm är att snabbt komma i kontakt med larmcentral och hemtjänstpersonal om den enskilde hamnar i nödsituation. Larm är en passiv form av tillsyn. Av utredning och genomförandeplan ska det framgå hur insatsen medför trygghet för den enskilde, samt att den enskilde kan förstå och tillgodogöra sig insatsen, då trygghetslarm endast beviljas om personen själv kan använda larmet eller om det finns anhörig i hushållet som kan hjälpa personen att använda det.
Tillsyn	Avser tillsyn i trygghetshöjande syfte. Personen kan inte använda ett larm och behöver tittas till för att tillförsäkra att allt är som det ska eller se efter om någon hjälp behövs. I första hand bör kamera ”nattfrid” beviljas. Av utredning och genomförandeplan framgår hur ofta tillsynen ska ske och vilken tid på dygnet den behöver ske.

Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer den enskilde

Området beskrivs i ICF som ett område där människor och djur ger praktiskt hjälp fysiskt eller emotionellt.

- Området handlar inte om personen som ger hjälp utan ska beskriva mängden fysiskt eller emotionellt stöd som personen ger.

<p>Dagverksamhet för personer med demenssjukdom</p>	<p>Ges till dementa personer, med diagnos eller under utredning, om isolering behöver brytas, anhöriga behöver avlastas eller om matsituationen behöver styras upp.</p> <p>Personen ska tidigare ha varit social eller har haft vardagsrutiner men känner att den inte klarar det längre och mår bra av att få komma och umgås med andra i samma situation.</p> <p>Om matsituationen sviktar lite kan det vara bra med dagverksamhet för att skapa lite rutiner runt matsituationen.</p>
<p>Avlösning i hemmet</p>	<p>Beviljas den som vårdar make/maka och känner att de behöver få några timmar för att uträtta ärenden eller delta i någon aktivitet och den enskilde behöver någon hos sig. Kan beviljas på vardagar. Normalt beviljad tid är upp till 8 timmar/månad.</p>